

 BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI	İŞLETİM PROSEDÜRLERİ VE SORUMLULUKLARI PROSEDÜRÜ	Doküman No	BGYS-PR32
		Yayın Tarihi	10.03.2022
		Revizyon Tarihi	-
		Revizyon No	00
		Sayfa No	1 / 5

1.AMAÇ

Bu doküman Gençlik ve Spor Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı bilgi işleme olanaklarının doğru ve güvenli işletimi için gerekli önlemleri tanımlamak amacıyla oluşturulmuştur.

2.KAPSAM

Bu doküman, Gençlik ve Spor Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'ndaki tüm bilgi varlıklarını içerir.

3.TANIMLAR VE KISALTMALAR

Terim	Tanım/Açıklama
Kurum	Gençlik ve Spor Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
Üst Yönetim	Daire Başkanı
BGYS	Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi

4.YAZILI İŞLETİM PROSEDÜRLERİ

Yetersiz ve doğru olmayan yöntemler, sistemde veya uygulamada arızalara, kullanılabilirliğin kaybolmasına, veri bütünlüğünün bozulmasına ve gizliliğin kaybedilmesine neden olabilir. Karmaşık ve sık kullanılmayan yöntemler hatalara yol açabilir. Bu hatalara engel olmak için yalnızca yetkili kişiler tarafından onaylanmış resmi prosedür ve talimatlar kullanılır.

Yedekleme sistemlerinin işleyişi, teçhizatın bakımı, veri saklama ortamlarının kontrolü, sistem odası yönetimi gibi konularda, ilgili birimler kendilerine ait işletim dokümanlarını oluşturur ve Kurum tarafından onaylanmış ortam üzerinden yayınlanır.

Kurum çalışanları ilgili prosedürleri de göz önünde bulundurarak en az aşağıdaki başlıkları kapsayacak şekilde kullanım talimatlarını oluşturur:

- Sistem arızası durumunda kullanılmak üzere sistemi yeniden başlatma ve kurtarma talimatları
- Sistemlerin kurulumu ve yapılandırılması talimatı
- BGYS-PR 12 Yedekleme Prosedürüne göre yedekleme talimatı
- Sistem araçları kullanımı ve bu esnada çıkabilecek istisnai olaylar için talimatlar
- Teknik ihtiyaçlar durumunda dış kaynak erişim irtibat bilgileri

Hazırlayan: BGYS Yönetim Temsilci Yardımcısı	Onaylayan: BGYS Yöneticisi

 BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI	İŞLETİM PROSEDÜRLERİ VE SORUMLULUKLARI PROSEDÜRÜ	Doküman No	BGYS-PR32
		Yayın Tarihi	10.03.2022
		Revizyon Tarihi	-
		Revizyon No	00
		Sayfa No	2 / 5

- Bakım, onarım talimatları
- Sistem denetim yazılımları kullanımı talimatı

Birimler bunların dışında ihtiyaçlarına göre talimatları oluşturur ve kullanır.

5.DEĞİŞİKLİK YÖNETİMİ

Yürütülen iş faaliyetlerinin kesintiye uğramasını önlemek amacıyla işletim sistemlerinde görülen her değişiklik gerekli test işlemleri yapıldıktan ve onay verildikten sonra uygulamaya geçmelidir. Bu tür onay için kullanılan yöntemlerde yürürlükteki güvenlik kontrolleri de dâhil olmak üzere olası etkiler de dikkate alınır.

Değişiklik yönetimi, gerektiğinde değişikliğin yarıda kesilmesi ve başarısız değişikliklerden geri dönmek için hangi eylemlerin yapılması gerektiğinin tanımlanması için vazgeçme seçeneğine de sahip olmalıdır. Yapılan tüm değişikliklerin tam olarak belgeye geçirilmesi gerekir. Örneğin; konuyla ilgili tüm bilgiyi içeren bir denetim kaydı.

Değişikliklerin çalışmakta olan uygulamalardaki işletim sistemleri üzerinde etkisi olduğundan, uygulamalardaki değişiklikleri denetlemek için ayrı bir özen gösterilmelidir.

Özellikle aşağıdaki maddeler göz önünde bulundurulmalıdır;

- Sistemler üzerindeki köklü değişiklikler için resmi onay alınması
- Değişim sürecinin planlanmış olması
- Değişim öncesi test süreçlerinin prosedürlere uygun olarak tamamlanmış olması
- Yapılan testler sırasında yapılan değişikliklerin kaldırılması (Test kullanıcıları, basit parolalar)
- Önemli değişikliklerin tanımlanmış ve kayıt altına alınmış olması
- Değişikliğin potansiyel etkilerinin belirlenmiş olması
- Tüm ilgili kişiler ile değişiklik ayrıntılarının paylaşılmış olması
- İlgili kişilerin değişiklik için onay vermiş olması
- Değişikliğin durdurulması ya da başarısız değişikliklerde geri dönüş ve onarım planının hazır olması
- Dış kaynaklardan destek alınan sistemler için iletişim bilgilerinin hazır olması

Hazırlayan: BGYS Yönetim Temsilci Yardımcısı	Onaylayan: BGYS Yöneticisi

 BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI	İŞLETİM PROSEDÜRLERİ VE SORUMLULUKLARI PROSEDÜRÜ	Doküman No	BGYS-PR32
		Yayın Tarihi	10.03.2022
		Revizyon Tarihi	-
		Revizyon No	00
		Sayfa No	3 / 5

6. KAPASİTE YÖNETİMİ

Kapasite yönetim süreci, Kurumun yürütmüş olduğu iş ve işlemlerin sürekliliğinin sağlanabilmesi için Üst Kurul bilişim altyapısı kaynaklarının izlenmesi, sorun yaşanmaması adına gerekli önlem ve tedbirlerin alınmasıdır.

Kurumda kapasite planlaması için farklı yazılımlar kullanılmaktadır. Bu yazılımlar üzerinden sistem bileşenleri ve yazılım ihtiyaçları kontrol edilmektedir. Kapasite yönetiminde aşağıdaki maddeler göz önünde bulundurulur:

- Kapasite kontrolünde, sistemlerin kritiklikleri göz önünde bulundurulur.
- Kurum'un öngörülen eğilimleri değerlendirilir.
- İhtiyaç durumunda tedarik edilecek sistemlerin sahip olunma süreleri belirlenir.
- Yönetim için kapasite artışı kullanılabileceği gibi talep azaltılması yönü de değerlendirilir.
- Uygulama, veri tabanı ve işlemlerin optimizasyonu sağlanır.
- Kritik olmayan varlıkların kullanım alanları daraltılır.

7. GELİŞTİRME, TEST, CANLI ÖNCESİ VE CANLI ORTAMLARININ AYRILMASI

İşletim ortamındaki yetkisiz erişim ve değiştirmeye ilişkin riskleri azaltmak adına aşağıdaki konu başlıkları göz önünde bulundurulur;

Geliştirme ortamından canlı ortama alınacak sistemler/uygulamalar ile ilgili planlama yapılır ve kurallar tanımlanır.

- Geliştirme ortamı ve canlı ortam farklı donanımlar üzerinde çalışmalıdır.
- Operasyonel sistemlerde yapılan değişiklikler canlıya alınmadan önce test edilmelidir.
- Test işlemleri canlı ortamda gerçekleştirilmez.
- Compiler, editör ve diğer geliştirme bileşenlerine canlı ortamdan erişilmemesi sağlanır.
- Geliştiriciler, canlı sistemde ve geliştirme ortamında farklı kullanıcı profili kullanmalı ve kullanılan profile ilişkin kullanıcıya program aracılığı ile bilgilendirme yapılır.

Hazırlayan: BGYS Yönetim Temsilci Yardımcısı	Onaylayan: BGYS Yöneticisi

 BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI	İŞLETİM PROSEDÜRLERİ VE SORUMLULUKLARI PROSEDÜRÜ	Doküman No	BGYS-PR32
		Yayın Tarihi	10.03.2022
		Revizyon Tarihi	-
		Revizyon No	00
		Sayfa No	4 / 5

8. YAZILIMLARIN KONTROLÜ PROSEDÜRÜ

Tüm yazılım değişimleri değişiklik kontrolüne tabidir. Yeni bir sürüme yükseltme kararı alındığında değişim için iş gereksinimleri ve sürüm güvenliği dikkate alınır. Yeni sürüme yükseltmeler BGYS-PR32 İşletim Prosedürleri ve Sorumlulukları Prosedürü dokümanına uygun olarak gerçekleştirilir. Operasyonel sistemlerde yazılım değişikliklerini kontrol etmek için en az aşağıdaki maddeler uygulanır:

- İşletimsel yazılımların güncellemeleri güvenilir kaynaklar kullanılarak, yalnızca yetkin ve yetkili kişiler tarafından yapılır.
- Güncellenecek işletimsel yazılımın doğrudan etkilediği diğer işletimsel yazılımlar için de güncellenmenin gerekli olup olmadığı kontrol edilir veya söz konusu güncellemeden olumsuz bir şekilde etkilenmediği doğrulanır.
- İşletimsel yazılım değişiklikleri sadece başarılı testlerden sonra uygulanır. Testler; kullanılabilirliği, güvenliği ve diğer sistemlere etkileri değerlendirebilecek şekilde yapılır.
- Dış kaynaklı teknik faaliyetlerde fiziksel ya da mantıksal erişim sadece gerektiğinde Birim Yöneticisi onayı ile Erişim Politikasına uygun olarak hareket edilir.
- İşletimsel yazılımlar için uygulanan tüm yapılandırma ayarları dokümanite edilmiş olarak saklanır.
- Uygulama yazılımının önceki sürümleri uygulamanın kararlı şekilde çalıştığından emin olununcaya kadar bir acil durum önlemi olarak saklanır.
- Yazılımının eski sürümlerine ait tüm gerekli bilgi, ilişkili veri tabanları, parametreler, prosedürler ve yapılandırma detayları yeni sürümün kararlı şekilde çalıştığından emin olununcaya kadar saklanır.
- Eski sürümlerin kullanılması gerekiyorsa güvenlik riskleri göz önünde bulundurularak ek güvenlik önlemleri alınır.

9. İŞLETİMSEL YAZILIMLARIN KONTROLÜ

İşletimsel Sistemler Üzerine Yazılım Kurulumu

- Microsoft lisanslı işletim sistemleri VLSC lisanslamaya tâbi tutulmaktadır. Doğrudan Microsoft'un sitesi üzerinden indirilen lisanslar kullanılarak kurulum gerçekleştirilmektedir.

Hazırlayan: BGYS Yönetim Temsilci Yardımcısı	Onaylayan: BGYS Yöneticisi

 BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI	İŞLETİM PROSEDÜRLERİ VE SORUMLULUKLARI PROSEDÜRÜ	Doküman No	BGYS-PR32
		Yayın Tarihi	10.03.2022
		Revizyon Tarihi	-
		Revizyon No	00
		Sayfa No	5 / 5

Açık kaynak kodlu işletim sistemlerinin (Linux, FreeBSD vb.) kurulumu, internet üzerinden indirilen sürümleri kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Personel kendi bilgisayarına yazılım indiremez, merkezde teknik servisten, illerde İl Bilgi İşlem Sorumlularından destek alır.

Teknik Açıklık Yönetimi

- Tespit edilen açıklıklar tanımlanarak teknik çalışan tarafından giderilmektedir.

Yazılım Kurulumu Kısıtlamaları

- Kurum içinde çalışan tarafından kullanılacak sistemlerin kurulumu sırasında, kötü amaçlı yazılımları engelleyici programlar kullanılmaktadır. Bunun dışındaki bütün kısıtlamalar, Group Policy ile sağlanan network ve sistem güvenliği aracılığıyla yapılmaktadır.

Hazırlayan: BGYS Yönetim Temsilci Yardımcısı	Onaylayan: BGYS Yöneticisi